

Tevékenységet kezdő adóalany általános forgalmi adó kötelezettségének alapvető szabályai 2016.

I. Az adóalanyiság – Ki minősül az általános forgalmi adó alanyának?

Adóalanynak minősül az a jogképes személy, szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. (Az érintett személy, szervezet jog- és cselekvőképességére személyes joga az irányadó, ha azonban személyes joga alapján nem lenne jog- és cselekvőképés, de a magyar jog alapján igen, akkor jog- és cselekvőképességét a magyar jog alapján kell elbírálni.¹ Tekintettel arra, hogy az élő természetes személy minden esetben jogképes a magyar jogrendszerben, amennyiben saját neve alatt gazdasági tevékenységet is végez, áfa alanyisága megállapítható.)

Mi a gazdasági tevékenység?

Gazdasági tevékenységnek minősül valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és végzése független formában történik.² (Vagyis a saját néven bevétel elérése érdekében rendszeresen vagy üzletszerűen folytatott tevékenység eredményez adóalanyiságot az áfa rendszerében.) A gazdasági tevékenység kritériumai:

- üzletszerűség, illetőleg tartósság vagy rendszeresség
- ellenérték elérésére irányultság
- a tevékenység független formában történő végzése.

Az általános forgalmi adóalanyiságot eredményező gazdasági tevékenység egyik alapvető eleme az, hogy a tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres legyen. Kiemelendő, hogy az említett feltételeknek nem együttesen kell fennállnia. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az ellenérték fejében végzett tevékenység abban az esetben is lehet üzletszerű, ha az egyszeri, mindig vizsgálni kell az eset összes körülményét. Általánosságban azonban elmondható, hogy az egyszeri értékesítés nem eredményez adóalanyiságot, legyen az értékesítés tárgya akár egy padláson talált régiség, egy ajándékba kapott arany ékszer, vagy személygépkocsi, ingatlan. Viszont, ha valaki például rendszeresen régiségek után kutat (több házban, padlásokon), azokat felvásárolja, rendszeresen értékesíti, úgy elmondható, hogy ez a tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül. Abban az esetben, ha valaki például örököl egy 100 millió forint értékű ingatlant, és ezt értékesíti, ez nem keletkeztet az áfa rendszerében adóalanyiságot, ez az eladás nem tekinthető gazdasági tevékenységnek.

Amennyiben az ellenérték fejében végzett, vagy azt eredményező tevékenység nem üzletszerű ugyan, de tartós vagy rendszeres, akkor a tevékenység az áfa szempontjából szintén gazdasági tevékenységnek minősül (feltéve, hogy a gazdasági tevékenység egyéb feltételei is fennállnak), és így adóalanyiságot eredményez. Példa lehet a nem üzletszerűen, de tartósan/rendszeresen végzett tevékenységre, ha egy alapítvány rendszeresen jelképes áron értékesít.

Nem feltétel tehát, hogy mindkét körülmény, a rendszeresség és az üzletszerűség egyidejűleg fennálljon, elegendő az egyik fennállása is az adóalanyiságot eredményező gazdasági tevékenység megvalósításához.

¹ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.) 5. § (1) bekezdése.

² Áfa tv. 6. § (1) bekezdése.

Az Áfa tv. sem az üzletszerűség, sem a tartósság/rendszeresség fogalmát nem határozza meg, így ennek értelmezése során ezen kifejezések köznapi értelméből, jelentéséből kell kiindulni. Üzletszerűnek tekinthető (de nem feltétlen és minden esetben üzletszerű) a tevékenység, amennyiben az abból származó ellenérték a magánszemély megélhetésében, vagyoni, jövedelmi viszonyaihoz mérten nem elhanyagolható mértéket képvisel, a magánszemély bevételei között jelentős mértékű. Üzletszerűnek minősül a tevékenység akkor, ha azt egy kifejezetten gazdálkodásra létrehozott személy, szervezet végzi ellenérték fejében. Az üzletszerűség vizsgálata során az értékesített tétel mennyiségét, az értékesítés körülményeit, az életszerűséget kell figyelembe venni.

Tartósság/rendszeresség esetén nem feltétel, hogy a magánszemély árrés elérése céljából értékesítsen, az értékesítések ismétlődése már adóalannyá teheti az értékesítő személyt. A tevékenység áfa alanyiságot eredményező gazdasági tevékenységként történő minősítését az sem befolyásolja, hogy azt a magánszemély fő- vagy melléktevékenységként, vagy esetleg hobbiként folytatja-e.

Például, ha valaki a háztartásában feleslegessé vált tárgyait alkalmasszerűen értékesíti (egy évben akár többször is), úgy ez az eladás nem eredményez adóalanyiságot. Egyértelműen fennállnak azonban a gazdasági tevékenység feltételei, ha egy személy másoktól vásárol fel (gyűjt össze) különböző (használt) termékeket (például ruhákat, konyhai eszközöket, bútorokat, hagyatékot) és ezeket rendszeresen értékesíti például piac(ok)on vagy online felület(ek)en.

A gazdasági tevékenység további lényeges kritériuma az ellenérték elérése, vagy az arra való irányultság. Az Áfa tv. azon kitétele alapján, mely szerint a gazdasági tevékenység a céljára és az eredményére tekintet nélkül áfa adóalanyiságot eredményez, az általános forgalmi adó rendszerében nincs jelentősége annak, hogy a gazdasági tevékenység ténylegesen eredményes, jövedelmező-e. Azaz, a tevékenység áfa kötelezettség szempontjából történő megítélése során érdektelen, hogy a ráfordítások milyen mértékűek, hogy meghaladják-e a bevételeket vagy sem. Az elért ellenértékre tekintettel az értékesítő tevékenység még veszteség esetén is megalapozhatja az adóalanyiságot, ezáltal áfa kötelezettség terhelheti a tevékenységet.

Milyen jellegű tevékenységek nem eredményeznek adóalanyiságot?

Nem minősül független formában végzett gazdasági tevékenységnek az a tevékenység, amelyet munkaviszony, munkaviszony-jellegű jogviszony, vagy olyan munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végeznek, amelyben a jogosult irányítása és felelőssége mellett a kötelezett alárendelt helyzetben van a tevékenység végzése eredményének, díjazásának, valamint egyéb feltételeinek és körülményeinek meghatározásában.³

Nem minősül gazdasági tevékenységnek és nem eredményez adóalanyiságot a Magyarország Alaptörvénye által, illetőleg az annak felhatalmazása alapján megalkotott jogszabály alapján közhatalom gyakorlására jogosított személy, szervezet által ellátott közhatalmi tevékenység.⁴ (Ilyen tevékenység például az igazságszolgáltatási, az ügyészi, a rendvédelmi, közigazgatási jogalkalmazói, az európai uniós és egyéb nemzetközi támogatás elosztásáról való döntési tevékenység.)

Mit jelent a tulajdonostársak közösségének adóalanyisága?

Amennyiben a gazdasági tevékenység közvetlenül közös tulajdonban és közös használatban levő ingóra vagy ingatlanra, mint ellenérték fejében hasznosítandó dologra irányul, adóalanynak a tulajdonostársak közössége minősül (ilyen módon válik adóalannyá például a

³ Áfa tv. 6. § (5) bekezdése.

⁴ Áfa tv. 7. § (1) bekezdése.

házasársak közös tulajdonában és közös használatában lévő ingatlan bérbeadására tekintettel a házaspár, vagy a társasház közösség például a közös tulajdonát képező falfelület reklámcélú bérbeadása miatt). Az adóalanyisághoz fűződő jogokat és kötelezettségeket a tulajdonostársak közössége az általa kijelölt képviselő útján gyakorolja. Kijelölés hiányában képviselő a legnagyobb tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonostárs, egyenlő tulajdoni hányad esetében pedig az adóhatóság által kijelölt tulajdonostárs.⁵

Melyek az egyes, alkalmi értékesítések miatti speciális adóalanyiság esetei? Kivételes törvényi szabályként szintén gazdasági tevékenységnek minősül és adóalanyiságot eredményez az is⁶, ha

a) egyébként nem-adóalanyi minőségben eljáró személy vagy szervezet belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott új közlekedési eszközt értékesít belföldön kívülre, de – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – az Európai Közösség (a továbbiakban: Közösség) területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző, vagy – bármelyikük javára – más végzi;⁷

b) egyébként nem adóalanyi minőségben eljáró személy vagy szervezet sorozat jelleggel értékesít építési telket, beépítés alatt álló, használatba vételi engedéllyel még nem rendelkező ingatlant, vagy olyan beépített ingatlant (az ahhoz tartozó földrészlettel), amelynek első rendeltetésszerű használatba vétele még nem történt meg, vagy az első rendeltetésszerű használatba vétele már megtörtént, de az arra jogosító hatósági engedély jogerőre emelkedése vagy használatbevétele tudomásulvételi eljárás esetén a használatba vétel hallgatással történő tudomásul vétele és az értékesítés között még nem telt el két év. (E két utóbb említett ingatlan a továbbiakban: beépítés alatt álló, illetőleg beépített új ingatlan.)

Vagyis az új közlekedési eszköz Közösség más tagállamába történő értékesítése és az egyes ingatlanok sorozatjelleggel történő értékesítése mindenképpen áfa adóalanyiságot eredményez, az áfa adóalanyának egyébként nem minősülő személyek, szervezetek esetében is. Az Áfa tv. értelmező rendelkezése szerint sorozat jellegűnek minősül az értékesítés, ha 2 naptári éven belül negyedik vagy további építési telket (telekrészt) és/vagy beépítés alatt álló, vagy beépített új ingatlant értékesítenek, valamint a rá következő 3 naptári éven belül további építési telket (telekrészt) és/vagy beépítés alatt álló vagy beépített új ingatlant értékesítenek. Azok a lakóterületi besorolású építési telkek (telekrészek), amelyeket telekmegosztással egyazon építési telekből (telekrészből) alakítottak ki, darabszámtól függetlenül a sorozatjelleg megállapítása során a darabszámba egy építési telekként (telekrészként) számítanak be.⁸ A kizárólag sorozat jellegű ingatlan értékesítésre tekintettel adóalannyá váló személyeknek, szervezeteknek az ezzel kapcsolatos általános forgalmi adó kötelezettségét – bejelentésük alapján, melyet a TSI_B jelzésű nyomtatványon tehetnek meg – az állami adóhatóság kivétellel állapítja meg.⁹

Mi a csoportos adóalanyiság, kik lehetnek a tagjai?

Azok az adóalanyok, akiknek (amelyeknek) gazdasági célú letelepedési helyük belföldön van (ennek hiányában pedig lakóhelyük vagy szokásos tartózkodási helyük van belföldön), és akik (amelyek) együttesen kapcsolt vállalkozások, csoportos adóalanyiságot hozhatnak létre. A csoportos adóalanyiság az állami adóhatóság engedélyével jön létre, valamennyi leendő tag

⁵ Áfa tv. 5. § (2) bekezdése.

⁶ Áfa tv. 6. § (4) bekezdése.

⁷ Erről bővebben az új közlekedési eszköz közösségi beszerzésének, értékesítésének szabályaival kapcsolatos információs füzetben lehet tájékozódni.

⁸ Áfa tv. 259. §-ának 18. pontja.

⁹ Áfa tv. 154. § (1) bekezdése, adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 176. § (2) bekezdése.

erre irányuló közös, kifejezett és egybehangzó írásos kérelmére. A csoportos adóalanyiság létrejöttével a tagok a belső, egymás közötti kapcsolataiban a tevékenység gazdasági tevékenységként megszűnik, valamint a tagok külső, harmadik féllel szembeni kapcsolataiban a gazdasági tevékenység folytatása olyan áfa-adóalanyiságot eredményez, amelyben az ehhez fűződő jogok és kötelezettségek a csoportos adóalanyiságban résztvevő valamennyi tagnak együttesen tudhatók be.¹⁰ (Vagyis egymás felé a tagok nem számítanak fel áfát, kifelé együttesen a csoport minősül adóalanynak, az adott teljesítésről kibocsátott számlán a csoportos adóalany adószáma is szerepel, a teljesített ügyletet terhelő adókötelezettséget nem a tag, hanem a csoportos adóalany teljesíti és a csoportos adóalany érvényesít adólevonási jogot, mely utóbbit a csoporton kívülre végzett adóköteles, adólevonásra jogosító tevékenység alapozhat meg.)

A csoportos adóalanyiságra vonatkozó szabályok alkalmazás szempontjából nem lehet együttesen kapcsolt vállalkozásnak tekinteni a helyi önkormányzatot és azt a vállalkozást, amelyben a helyi önkormányzat a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény (Ptk.) megfelelő alkalmazásával közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik.¹¹ (Az önkormányzat nem lehet csoportos adóalany tagja.) Azokat az adóalanyokat, amelyek kizárólag azért minősülnek kapcsolt vállalkozásnak, mert a Magyar Állam vagy helyi önkormányzat a Ptk. megfelelő alkalmazásával harmadik személyként közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik bennük, a csoportos adóalanyiságra vonatkozó szabályok alkalmazásában nem kell együttesen kapcsolt vállalkozásnak tekinteni.¹²

II. Az adókötelezettség

Általános forgalmi adókötelezettség alá esik az adóalany által (adóalanyi minőségében) belföldön és ellenérték fejében teljesített – az Áfa tv. szabályai szerint belföldön teljesítettnek minősülő – termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás, a Közösségen belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített termékbeszerzés, valamint a termékimport. Ez utóbbi két esetben az adókötelezettség bizonyos esetekben akkor is fennáll, ha a terméket importáló, Közösség más tagállamából beszerző személy nem adóalany (pl. magán import, új közlekedési eszköz közösségi beszerzése).

Az általános forgalmi adózás rendszerében az adóalanyok a termékhez vagy a szolgáltatáshoz saját maguk által hozzáadott érték után adóznak. Főszabály szerint az adóalany az értékesítéskor az eladási árban beszédett (áthárított) adó összegéből a beszerzéseit terhelő előzetesen felszámított adót levonhatja.

III. Az értékesített termék, nyújtott szolgáltatás besorolása, az adó mértéke

Az adóalany által értékesített termékek, nyújtott szolgáltatások általános adómértéke az adó alapjának 27%-a.¹³ Ettől eltérő, alacsonyabb – 5 illetve 18%-os – adómérték alkalmazására az Áfa tv. melléklete,¹⁴ a tevékenység közérdekű, vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentesség alá tartozó értékesítések körére az Áfa tv. 85-87. §-ai tartalmazzak felsorolást. Az 5%-os kulcs alá tartozó termékek köre – néhány kivétellel – vámtarifa számra illetve ISO-kódra hivatkozással meghatározott (könyv, újság, kotta valamint ezen termékek bármely más fizikai adathordozón reprodukált formája, egyes egészségügyi termékek, gyógyászati segédeszközök, egyes sertés, sertéshús termékek, bizonyos szarvasmarha, juh és kecske termékek). A szolgáltatások köréből a távhőszolgáltatás (ideértve a villamos energiáról szóló törvény alapján megújuló energiaforrásnak minősülő energiaforráson alapuló hőszolgáltatást)

¹⁰ Áfa tv. 8. §.

¹¹ Áfa tv. 8/A. § (2) bekezdés

¹² Áfa tv. 8/A. § (1) bekezdés

¹³ Áfa tv. 82. § (1) bekezdés.

¹⁴ Áfa tv. 82. § (2)-(3) bekezdés, 3. és 3/A. számú melléklet.

valamint az előadóművészi szolgáltatások egy bizonyos köre tartozik az 5 %-os adómérték alá.

A 18%-os adómértékű termékeket (egyes élelmiszerek) az erre vonatkozó melléklet vámtarifa számra hivatkozással határozza meg, míg az idetartozó kereskedelmi szálláshely és az alkalmi szabadtéri rendezvényre történő belépést biztosító szolgáltatás vonatkozásában statisztikai besorolásra nem utal az Áfa tv.

A közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások körét már nem a statisztikai besorolásra alapozza az Áfa tv., hanem a Tanács 2006/112/EK, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló irányelve (továbbiakban: Irányelv) fogalomköréhez igazodva határozza meg. Bár az egyes termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások adókötelezettségének vagy mentességének elhatárolásában a statisztikai jellegű illetve tarifális besorolás veszített jelentőségéből, az olyan esetekben, amelyeknél az Áfa tv. besorolási számra való hivatkozást tartalmaz, még alapozni kell rá. Így például az egyes levonási korlátozásokkal érintett szolgáltatások, termékek körének, a mezőgazdasági tevékenység különleges jogállására jogosító termékértékesítések körének, a fordított adózás alá eső egyes termékek (hulladékok, egyes mezőgazdasági termékek, egyes vas- és acélipari termékek) körének meghatározásában továbbra is figyelemmel kell lenni a statisztikai és a vámtarifán alapuló besorolásra.

Ezért a tevékenység, az értékesítés megkezdésekor még mindig szükség lehet a Kereskedelmi Vámtarifa 2002. július 31-ei vagy a Központi Statisztikai Hivatal Szolgáltatások Jegyzékének 2002. szeptember 30-ai állapota alapján¹⁵ (függetlenül attól, hogy ez az utóbb említett jegyzék ezen formájában már nincs hatályban) az értékesítés tárgyát vagy a nyújtott szolgáltatást besorolni, valamint, ha az adott termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás meghatározásához az Áfa tv. szerint valamely jogszabály szükséges, fontos annak a jogszabálynak vizsgálata is. Amennyiben egy adott szolgáltatás statisztikai besorolása az adózónak nehézséget okoz, úgy a KSH Információs Szolgálatához lehet fordulni segítségért. A termékek vámtarifa szerinti besorolásáról a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szakértői Intézetétől lehet véleményt vagy tarifa információt kérni.

IV. Az általános forgalmi adó kötelezettséggel kapcsolatos bejelentés legfontosabb szabályai¹⁶

Az adóköteles tevékenység megkezdéséhez kapcsolódó adóhatósági bejelentkezéskor (mely adott esetben „egyablakos” rendszerben pl. cégbejegyzésre kötelezett személy esetében a cégbíróságon, törzskönyvi jogi személy esetében a Kincstáron, egyéni vállalkozói nyilvántartásba vételre kötelezett egyéni vállalkozó esetében a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalán keresztül történik) dönteni kell az általános forgalmi adókötelezettséggel kapcsolatban.

A bejelentkezéshez rendszeresített formanyomtatványokon meg kell jelölni, hogy az érintett személy alanya-e az általános forgalmi adónak, vagy sem, és ha igen, akkor arról is nyilatkozni kell, hogy(ha)

- kizárólag közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes tevékenységet végez,
- ingatlanok értékesítésére, bérbeadására az adómentesség helyett az adókötelessé tételt, vagyis áfa fizetési kötelezettséget választja,
- alanyi adómentességet választ,
- adófizetési kötelezettségét az Áfa tv-ben meghatározott általános szabályok alapján és/vagy valamely különleges adózási mód alapján állapítja meg,

¹⁵ Art. 176. § (13) bekezdés

¹⁶ Art. 22. §.

- a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalannyal kereskedelmi kapcsolatot kíván létesíteni [kereskedelmi kapcsolatnak minősül a termékbeszerzés és -értékesítés, valamint a szolgáltatásnyújtás és -igénybevétel¹⁷],
- pénzforgalmi elszámolást választ.

Bejelentést igényel az is, ha az adóalany kizárólag az Áfa tv. szerinti adómentes termékimportot megalapozó közösségi termékértékesítés miatt válik az általános forgalmi adó alanyává, és az adómentes termékimportot nem közvetett vámjogi képviselővel teljesíti, illetőleg be kell jelenteni azt is, ha az adóalany az Áfa tv. szerinti közvetett vámjogi képviselőként vagy speciális jogállású adóraktár üzemeltetőként jár el.

A polgári jogi társaság együttműködő közösségként való áfa-adóalannyá válásának engedélyezésére irányuló eljárás bejelentés alapján indul, az egyéb – már adóalany – együttműködő közösségeket bejelentési kötelezettség terheli ezen együttműködési szándékkal kapcsolatban.

Az általános forgalmi adóval kapcsolatos nyilatkozatra a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által a bejelentkezésre rendszeresített nyomtatványok F jelű lapja szolgál (az egyablakos rendszeren keresztül bejelentkező adóalanyok, így például az egyéni vállalkozók vagy a cégbejegyzésre kötelezett személyek részére az e bejelentkezési formához rendszeresített, a cégbírósági bejelentkezés esetén jogszabály mellékletében meghatározott, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által rendszeresítetthez hasonló adattartalmú áfa nyilatkozat szolgál). Ennek kitöltésére célszerű kiemelt figyelmet fordítani, mivel az egyes adózási módok választásának, a bejelentett adatokban bekövetkezett változásnak jelentősége van (lehet) az adóalany általános forgalmi adó-kötelezettségének megállapítása szempontjából.

Választások és attól való eltérés korlátai, választás hiánya

Például, amennyiben az adóalany az egyébként adómentes körbe tartozó ingatlan értékesítésre és/vagy bérbeadásra adófizetési kötelezettséget választ, attól a választás évét követő ötödik naptári év elteltéig nem térhet el. Vagy például, az egyes különös adómegállapítási módok valamelyikéről történő lemondás esetén visszatérési korlátozás érvényesül, így például a mezőgazdasági tevékenységnél vagy a használt ingósággal kapcsolatos árrésadózásnál is.

A kizárólag közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes tevékenységet folytató adóalanyoknál előfordulhat egy-egy olyan ügylet, amelyre a bejelentett adómentesség nem terjed ki. Az alanyi adómentesség választásának hiányában ezen adóalanyok az ilyen adókötelesnek minősülő ügyletek után az általános szabályok szerint adóznak.

A csoportos adóalanyiság választására irányuló, valamint a polgári jogi társaság együttműködő közösségkénti adóalanyiságának engedélyezésére irányuló bejelentést az adóhatóság bírálja el, és adja meg az engedélyt, amennyiben annak jogszabályi feltételei fennállnak.¹⁸

Egyes esetekben – például többprofilú tevékenységnél – az általános szabályok szerinti adózás és különleges adózási mód egyidejűleg is előfordulhat és alkalmazható. Ilyenkor a bejelentkezési lapon többféle adómegállapítási módot is lehet, illetve kell jelölni.

Mely esetben nem kötelező a bejelentkezés?

Az adószám „megszerzéséhez” előírt bejelentkezési kötelezettség alól mentesül a magányszemély adózó – az egyéni vállalkozó és a közösségi kereskedelmi kapcsolatot folytató adóalany kivételével – akkor, ha kizárólag az Áfa tv. szerinti ingatlan bérbeadási tevékenységet folytat és az áfát illetően nem élt az adókötelessé tétel jogával. (Vagyis az adott ingatlan bérbeadás az adómentes körbe tartozó, és nem választotta az adófizetést azzal kapcsolatban.)¹⁹

¹⁷ Art. 22. § (1) bekezdés e) pont, 178. § 34. pont.

¹⁸ Áfa tv. 8. §, 85/A. §, Art. 22/A. §, 22/B. §.

¹⁹ Art. 22. § (16) bekezdés.

Az általános forgalmi adóval kapcsolatos bejelentés hol történik?

Az egyéni vállalkozói nyilvántartásba vételhez, cégbejegyzéshez, kincstári nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységek, adóalanyok esetében az általános forgalmi adóval kapcsolatos nyilatkozattételt nem az adóhatóságnál, hanem az egyéni vállalkozói nyilvántartásba vétel iránti kérelem benyújtásakor a kormányhivatalok járási hivatalainál vagy fővárosi kerületi hivatalainál, vagy elektronikus úton az ügyfélkapun keresztül, illetve a cégbejegyzés iránti kérelem benyújtásakor a cégbíróság felé, illetve törzskönyvi jogi személyek esetében a Kincstár felé kell megtenni. A cégbírósági illetve egyéni vállalkozói stb. nyilvántartásba vételre nem kötelezett adóalanyok, illetve a már bejelentkezett, működő adóalanyok az általános forgalmi adó kötelezettséggel kapcsolatos bejelentésről vagy a bejelentésben történő változásról az adóhatóság felé nyilatkoznak közvetlenül.

V. Adómentesség a tevékenység közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel (levonásra nem jogosító adómentes tevékenységek)

Az Áfa tv. egyes, közösségi, egészségügyi, szociális, oktatási, sport tevékenységeket mentesít az általános forgalmi adó alól.²⁰

Így például az egyetemes postai szolgáltatás, a humán egészségügyi szolgáltatás, az oktatási tevékenységek széles köre, az együttműködő közösség által a tagjainak a közös cél elérése érdekében nyújtott szolgáltatás stb. után – egyes esetekben csak akkor, ha azt közszolgáltató és/vagy az érintett szakma gyakorlásához előírt feltételeknek megfelelő engedéllyel rendelkező szolgáltató nyújtja –, nem kell általános forgalmi adót felszámítani és fizetni, de az ehhez kapcsolódó beszerzéseket terhelő adó sem vonható le. Ezen közérdekű jellegére tekintettel adómentes értékesítések körét az Áfa tv. 85. §-a határozza meg, és ennek alkalmazása szempontjából az ügylet tartalmán túl jelentősége van annak is, hogy a szolgáltató az e jogszabályhelyen előírt feltételeknek megfelelően.

Az egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes értékesítések körét az Áfa tv. 86. §-a határozza meg. Ennek alkalmazásában nincs jelentősége az adóalany közszolgáltatói vagy egyéb más státuszának. Ebbe a speciális jellegére tekintettel adómentes körbe tartoznak például egyes biztosítási, pénzügyi, szerencsejáték szolgáltatások. Ezen kívül ide tartozik egyes ingatlanok értékesítése, bérbeadása, amely ingatlan ügyletekre adómentesség helyett adókötelezettség választható²¹ (ez esetben adót kell felszámítani és fizetni, de az adólevonási jogot is lehet gyakorolni a jogszabályi feltételek fennállása esetén).

Mentes az adó alól továbbá a termék értékesítése abban az esetben,²² ha az értékesítést megelőzően a terméket kizárólag az Áfa tv. előzőekben említett 85-86. §-ai szerinti adómentes termékértékesítéshez és szolgáltatásnyújtáshoz használták, egyéb módon hasznosították, és a termékhez adólevonási jog nem kapcsolódott, illetőleg adómentes a termék értékesítése akkor is, ha az értékesítését megelőzően a termékhez kapcsolódó előzetesen felszámított adó az Áfa tv. konkrét, levonást tiltó rendelkezései alapján²³ nem vonható le, személygépkocsi esetében akkor is, ha a beszerzést nem terhelte adó.

VI. Alanyi adómentesség²⁴

Az az adóalany, aki gazdasági céllal belföldön telepedett le (vagyis tevékenységének székhelye, állandó telephelye van belföldön) vagy ennek hiányában lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön, jogosult alanyi adómentességet választani akkor, ha a bejelentést megelőző adóévben az általa teljesített termékértékesítések és

²⁰ Áfa tv. 85-86. §-ai.

²¹ Áfa tv. 88. §.

²² Áfa tv. 87. §.

²³ Áfa tv. 124. és 125. §-ai.

²⁴ Áfa tv. XIII. fejezet.

szolgáltatásnyújtások összesített ellenértéke, valamint a bejelentés adóévében a gazdasági tevékenysége után ésszerűen várható (illetőleg tényleges) bevétele nem haladja meg az alanyi adómentesség választására jogosító összeghatárt. Az alanyi adómentesség választására jogosító összeghatár 2016-ban 6 millió forint.²⁵

A tevékenységét év közben megkezdő adóalany a belföldi nyilvántartásba vételével egyidejűleg történő bejelentkezésekor is választhatja az alanyi adómentességet. Ekkor elegendő azon feltétel teljesülésének valószínűsítése, hogy a bejelentés adóévében a gazdasági tevékenysége után ésszerűen várható bevétele időarányosan nem haladja meg az alanyi adómentesség választására jogosító összeghatárt.

Azonban, ha a tevékenységét év közben kezdő adóalany bejelentkezéskor nem élt a választás jogával, akkor alanyi adómentességet legkorábban a bejelentkezést követő adóévre választhat. A következő adóévre vonatkozó választás bejelentését legkésőbb december 31-ig meg kell tenni.²⁶

A bejelentkezéskor célszerű mérlegelni, hogy a tevékenységgel kapcsolatban lesznek-e nagyobb kiadások – pl. üzlethelyiség kialakítása, nagy értékű eszközök beszerzése vagy egy nagyobb összegű bérleti díj, bérleti jogért fizetendő ellenérték –, mert a beszerzésekhez kapcsolódó előzetesen felszámított adó alanyi adómentesség választása esetén nem vonható le.²⁷

Az alanyi adómentesség előnye az, hogy az azt választó adóalany főszabályként adófizetésre nem kötelezett, egyes értékesítési és beszerzési kivételével – amelyekre vonatkozóan nem járhat el alanyi mentes minőségében – nem terheli adóbevallási, fizetési kötelezettség; hátránya az, hogy a beszerzést terhelő adó levonására nem jogosult.

Az alanyi adómentességet választó adóalanyt – az általános szabályok szerint adózó adóalanyokhoz hasonlóan – terheli a számla-, illetve a nyugtaadási kötelezettség.

Az alanyi adómentes adóalany által kibocsátott számlában áthárított adó vagy az adó kiszámításához szükséges százalékérték nem szerepelhet, és a számlában egyértelműen utalni kell a mentességre, például rávezetni az „alanyi adómentes” szövegrészt, vagy más módon utalni kell az alanyi adómentességre²⁸(feltéve, hogy a számla alapjául szolgáló ügyletben alanyi adómentes minőségében jár el az adóalany).

Az alanyi adómentességet választó adóalanyt adóbevallási és adófizetési kötelezettség terheli azokban az esetekben, amikor nem járhat el alanyi adómentes minőségében.²⁹ Ilyen például, ha

- a vállalkozásában tárgyi eszközként használt terméket értékesít,
- vállalkozásában immateriális jószágként használt, hasznosított vagyoni értékű jogot véglegesen átenged,
- új közlekedési eszközt értékesít Közösség másik tagállamába,
- beépítés alatt álló vagy beépített új ingatlant, építési telket értékesít (még akkor is, ha ezek nem a vállalkozásában használt tárgyi eszközei körébe tartoznak),
- adóalanyiságát eredményező tevékenységétől eltérő cél érdekében, más részére ellenérték nélkül szolgáltatást nyújt, ha az ennek végzéséhez kapcsolódó előzetesen felszámított adó egészben vagy részben levonható;
- az adóalanyiságát eredményező tevékenységétől eltérő cél érdekében, más részére ellenérték nélkül, az Áfa tv. szerint nem termékértékesítésnek minősülő tevékenységet végez, feltéve, hogy ennek végzéséhez kapcsolódó előzetesen felszámított adó egészben vagy részben levonható,

²⁵ Áfa tv. 188. § (2) bekezdés.

²⁶ Art. 22. § (2) bekezdés.

²⁷ Áfa tv. 187. § (2) bekezdés b) pont.

²⁸ Áfa tv. 169. § m) pont.

²⁹ Áfa tv. 193-194. §.

- külföldön teljesített szolgáltatásnyújtása esetén,
- egyes, az ún. „fordított adózás” alá tartozó (határon átnyúló) ügyletek esetén, vagyis például, ha az Áfa tv. alkalmazási hatálya alá tartozó termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást teljesítő adóalany gazdasági tevékenységének székhelye, illetve állandó telephelye közül a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett külföldön van, (pl. külfölditől igénybevett, belföldön teljesítettnek minősülő ún. szolgáltatásimport), egyes eseteiben;
- a számlában mentessége ellenére adót hárít át;
- az ellenérték meg nem fizetése miatt az adó megfizetéséért kezesként felel
- 10 000 eurót – 2,5 millió forintot – meghaladó értékű közösségi beszerzés esetén (vagy választása esetében ezen értékhatár alatt is), továbbá értékhatártól függetlenül jövedéki termék és új közlekedési eszköz közösségi beszerzése esetén,
- termékimport esetén.³⁰

(Az alanyi adómentességet választó adóalanyt a Közösségen belülről történő termékbeszerzése tekintetében megilleti az adózás választásának joga, ha annak értéke a tárgyévben nem éri el a 10 000 eurót, adóelvonási joggal azonban ekkor sem élhet.)

Bizonyos ügyletekhez, mint például a külföldön teljesített szolgáltatásokhoz kapcsolódó, vagy az új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítéséhez kapcsolódó beszerzést terhelő adó levonható, abban az esetkörben, amikor az adóalany nem járhat el alanyi mentes minőségében.³¹ Főszabály szerint az alanyi adómentesnek a termékimportot, valamint az új közlekedési eszköz Közösségen belüli beszerzését terhelő adóját a vámhatóság állapítja meg kivetéssel.

Az alanyi adómentesség az adóév (tárgy naptári év) végéig választható.³² Az adóév elteltét követően ismét lehet élni a választás jogával. Az adóhatósághoz csak változtatás esetén kell ismét bejelentést tenni. Az alanyi adómentesség, a választására jogosító összeghatár túllépésével megszűnik³³, ezt az adókötelezettséget érintő változást az értékhatár elérését követő 15 napon belül az adóhatósághoz be kell jelenteni.³⁴

Az alanyi adómentesség értékhatár túllépés miatti megszűnését követő második adóév végéig alanyi adómentesség nem választható.³⁵

A hatályos rendelkezések értelmében az adózónak csak abban az esetben kell nyilatkoznia az adóhatóság felé az alanyi adómentességével összefüggésben, ha az általános szabályok szerinti adózásra (vagy esetleg más adózási módra) akar áttérni, illetve, ha alanyi adómentes státusa értékhatár túllépése miatt szűnik meg. Az alanyi adómentesség fenntartását – amennyiben ebben változás nem történt – nem kell évente ismételt bejelenteni az adóhatóság felé.

VII. Pénzforgalmi elszámolás³⁶

Az az adóalany, aki (amely)

- a) a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv.) rendelkezései szerint a tárgy naptári év első napján kisvállalkozás, vagy annak minősülne, ha a Kkv. hatálya alá tartozna, és
- b) gazdasági céllal belföldön telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön, továbbá
- c) nem áll csőd- vagy felszámolási eljárás hatálya alatt,

³⁰ Áfa tv. 193. §.

³¹ Áfa tv. 195. §.

³² Áfa tv. 190. §.

³³ Áfa tv. 191. § (1) bekezdés c) pont.

³⁴ Art. 23. § (3) bekezdés.

³⁵ Áfa tv. 191. § (3) bekezdés.

³⁶ Áfa tv. XIII/A. fejezet.

bizonyos további feltételek mellett jogosult pénzforgalmi elszámolást választani, kivéve, ha alanyi adómentességben részesül.

Abban az esetben, ha az adóalany él a pénzforgalmi adózásra irányuló választási jogával, az általa belföldön, a pénzforgalmi elszámolás időszakában teljesített összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után (ide nem értve egyes ügyleteket, amelyre a pénzforgalmi elszámolás nem alkalmazható, például biztos tulajdonszerzéssel járó részletvételek, adómentes közösségi termékértékesítés, olyan értékesítések, amelyekre az adóalany az Áfa tv-ben meghatározott más különös rendelkezéseket alkalmazza) az általa fizetendő adót az adót is tartalmazó ellenérték jóváírásakor, kézhezvételekor állapítja meg. Emellett a termék beszerzéséhez (kivéve a biztos tulajdonszerzéssel járó részletvételek útján történő beszerzést), szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan rá áthárított adó levonásának jogát a pénzforgalmi elszámolás időszakában legkorábban abban az adómegállapítási időszakban gyakorolja, amelyben az adót is tartalmazó ellenértéket a részére terméket értékesítő, szolgáltatást nyújtó számára megfizeti. Amennyiben az ellenérték jóváírása, kézhezvétele, megfizetése részletekben történik, a fizetendő adót a részlet jóváírásakor, kézhezvételekor, legalább a megfizetett részlet erejéig kell megállapítani, a levonási jog a megfizetett részlet erejéig gyakorolható. (Az ellenérték jóváírásának, kézhezvételének, megfizetésének kell tekinteni azt is, ha az abból származó követelése vagy kötelezettsége engedélyezés, elengedés, tartozásátvállalás miatt vagy más módon szűnik meg.)

Egyszerűbben összefoglalva: a pénzforgalomhoz, az ellenérték megszerzéséhez illetve megfizetéséhez kapcsolódik a fizetendő adó megállapításának és a beszerzést terhelő adó levonásának időpontja. Fontos feltétel, hogy a pénzforgalmi elszámolás nem alkalmazható arra a termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra, amely teljesítését tanúsító számlán az adóalany a „pénzforgalmi elszámolás” hivatkozást, utalást nem tüntette fel.

A pénzforgalmi elszámolás további feltétele, hogy abban az esetben választható, ha az adóalany összes termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása fejében megtérített vagy megtérítendő ellenérték adó nélkül számított és éves szinten göngyöltett összege sem a tárgy naptári évet megelőző naptári évben ténylegesen, sem a tárgy naptári évben ésszerűen várhatóan, illetve ténylegesen nem haladja meg a 125 000 000 forintnak megfelelő pénzüsszeget.

Az alanyi adómentesség szabályozásához hasonlóan a pénzforgalmi elszámolás választására jogosító felső értékhatárba nem számítandó be az adóalany vállalkozásában tárgyi eszközként használt termék értékesítése, immateriális jószágként használt, egyéb módon hasznosított vagyoni értékű jog végleges átengedése, a termék közösségen belüli adómentes értékesítése, a tevékenység közérdekű jellegére tekintettel adómentes termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, egyes pénzügyi, biztosítási adómentes, kiegészítő jellegű szolgáltatásnyújtások fejében megtérített vagy megtérítendő ellenérték.

Amennyiben az adóalany belföldi nyilvántartásba vételével egyidejűleg választja (mivel erre lehetőség van) a tárgy naptári évre a pénzforgalmi elszámolást, ilyen esetben elegendő a bevételi összegrétegárra vonatkozó feltételt időarányosan teljesíteni. A pénzforgalmi elszámolás a tárgy naptári év végéig terjedő időszakra választható. Abban az esetben, ha az adóalany attól a következő évre el kíván térni, azt a megelőző év december 31-éig be kell jelenteni. Amennyiben a feltételeknek megfelel, és továbbra is a pénzforgalmi elszámolást kívánja alkalmazni, az külön bejelentést nem igényel.

Abban az esetben, ha a pénzforgalmi elszámolás az értékhatár túllépése miatt szűnik meg, az adóalany a pénzforgalmi elszámolást nem alkalmazhatja már az olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása esetében sem, amelynek ellenértékével meghaladja a pénzforgalmi elszámolás választására jogosító felső értékhatárt. Emellett, az adóalany a pénzforgalmi elszámolás választásának jogával az értékhatár túllépés miatti megszűnés évét követő második naptári év végéig nem élhet.

A pénzforgalmi elszámolás választásáról, illetőleg annak megszűnéséről az állami adóhatóságnak nyilatkozni kell, mely nyilatkozatra az Art. változásbejelentésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.³⁷

A pénzforgalmi elszámolást választó adóalanytól történő beszerzés

A pénzforgalmi elszámolást választó adóalanytól vásárló másik adóalany, függetlenül attól, hogy maga nem választott pénzforgalmi elszámolást, csak akkor vonhatja le a pénzforgalmi elszámolást alkalmazó adóalany által rá áthárított adót, amikor annak ellenértékét a pénzforgalmis adóalany részére megfizette³⁸ (feltéve, hogy a pénzforgalmis adóalany számláján a pénzforgalmi elszámolásra utaló kitétel szerepelt).

VIII. Különleges adózási módok

1. Mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos különleges jogállás³⁹

A mezőgazdasági tevékenységet végző adóalany⁴⁰ – ilyen minőségében – e tevékenysége tekintetében különleges jogállás illeti meg, melynek keretében főszabályként adófizetésre nem kötelezett, adólevonási jogot nem gyakorolhat, nem terheli bevallási kötelezettség.⁴¹ Különleges jogállás esetén e tevékenysége körében teljesített termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után, a felvásárlási áron felül, az ellenérték részeként kompenzációs felárra jogosult. Azt, hogy az általános forgalmi adó szempontjából mely – az adóalany saját vállalkozásában előállított – növénytermelési, állattenyésztési termékek értékesítése, illetőleg mely – az adóalany saját tárgyi eszközének használatával végzett – szolgáltatásnyújtása után jogosult egy adóalany kompenzációs felárra, az Áfa tv. melléklete határozza⁴² meg, és emellett egyéb feltételeknek (vállalkozás nagysága, egyéb tevékenységek folytatása esetén a mezőgazdasági tevékenységből származó bevétel túlnyomórészt kitevő aránya stb.) is meg kell felelni (és a termék vásárlójának, a szolgáltatás igénybevevőjének is olyan személynek kell lenni, akire/amelyre a kompenzációs felár terhelhető). A feltételek teljesülése esetén a különleges jogállás a törvény erejénél fogva, vagyis ez irányú választás nélkül is, megilleti az adóalanyt, de ezt a tényt is be kell jelenteni az adóhatósághoz.

A mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany jogosult különleges jogállását megváltoztatni. A különleges jogállásáról lemondhat, és helyette például általános szabályok szerinti adófizetési kötelezettséget választhat, mely választását be kell jelentenie az adóhatósághoz, és attól a változtatást követő második adóév végéig nem térhet el. Fontos, hogy az általános szabályok szerinti adómegállapítás – vagy amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak az alanyi adómentesség – választásának bejelentése alkalmával a bejelentésre rendszeresített nyomtatványon jelölni kell, az arra rendszeresített helyen, a mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos különös jogállásról történő lemondás tényét is.

A különleges jogállású mezőgazdasági termelőt, olyan személy (például magánszemély, másik különleges jogállású termelő) részére történő értékesítése esetén, amikor kompenzációs felárra nem jogosult, ezen értékesítéseivel kapcsolatban – még akkor is, ha azok a szó köznapi értelmében vett mezőgazdasági tevékenységnek minősülnek is – bizonylat kibocsátási (számla- vagy nyugtaadási) kötelezettség mindenképpen, valamint adó felszámítási és bevallási kötelezettség (feltéve, hogy nem választott alanyi mentességet erre az egyéb tevékenységeire) szintén terheli.

(A mezőgazdasági tevékenység adózásával kapcsolatos bővebb tájékoztatást a mezőgazdasági őstermelő adózására vonatkozó információs füzet tartalmaz.)

³⁷ Áfa tv. XIII/A. fejezet, Art. 23. §.

³⁸ Áfa tv. 119. §.

³⁹ Áfa tv. XIV. fejezet.

⁴⁰ Áfa tv. 197-198. §.

⁴¹ Áfa tv. 199. §, 257. §

⁴² Áfa tv. 7. számú melléklet.

2. Használt ingóságokra, műalkotásokra, gyűjteménydarabokra és régiségekre vonatkozó különös szabályok⁴³

Az Áfa tv. XVI. fejezet 2. alfejezetében foglalt főszabálya szerint a viszonteladó⁴⁴ (a használt ingóság kereskedelmével foglalkozó adóalany) az adóalapot az egyedi nyilvántartáson alapuló módszerrel határozza meg (mindazon termékek értékesítése után, amely termékek és azok beszerzése az ezen alfejezetben foglaltaknak megfelel).⁴⁵ Az Áfa tv. rendelkezései értelmében a viszonteladó dönthet úgy is, az állami adóhatósághoz tett előzetes bejelentése alapján, hogy az egyedi nyilvántartáson alapuló módszer helyett az adómegállapítási időszakban fizetendő adó összegének megállapítására a globális nyilvántartáson alapuló módszert alkalmazza.⁴⁶ Amennyiben a globális módszer alkalmazását választotta, attól a választás évét követő naptári év végéig nem térhet el. A globális nyilvántartáson alapuló módszer nem alkalmazható az 50 ezer forint beszerzési árat meghaladó termék vonatkozásában.

A viszonteladó ilyen minőségében a használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab, régiség beszerzéséhez – ideértve ezek Közösségen belüli beszerzését is –, importjához kapcsolódó előzetesen felszámított adó levonására nem jogosult, és csak olyan számla kibocsátásáról gondoskodhat, amelyben áthárított adó, illetve „visszaszámított” kulccsal meghatározott százaléktétel nem szerepel. A különös adózási mód nem terjed ki a viszonteladó valamennyi ügyletére, csak azokra, amelyekre az Áfa tv. 216. §-ának feltételei fennállnak. Vagyis azokra, ahol a használt ingóságot, műalkotást, gyűjteménydarabot vagy régiséget a viszonteladó számára (a Közösség területéről) nem adóalany személy/szervezet, vagy olyan adóalany, akinek értékesítése az Áfa tv. 87. §-a szerint, a levonási jog korlátozására vonatkozó rendelkezések miatt mentes az adó alól, vagy másik viszonteladó értékesítette, vagy alanyi adómentes státuszú adóalany tárgyi eszközét értékesítette.

A belföldön nyilvántartásba vett viszonteladó az adóhatóságnak tett előzetes bejelentés alapján dönthet úgy is, hogy tevékenysége egészére nem alkalmazza a különleges eljárást, hanem adókötelezettségét például az általános szabályok alapján állapítja meg.⁴⁷

A nyilvános árverés szervezőjére ez utóbbi említett eltérési lehetőség választása nem vonatkozik, számára kötelező a különös szabályok (a rá vonatkozó, árrés adózás) alkalmazása.⁴⁸

3. Utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös szabályok⁴⁹

Utazásszervezési szolgáltatás nyújtása esetén a különös szabályok alkalmazása kötelező, attól való eltérésre még az adóalany arra irányuló választása esetén sem lenne lehetőség.

A különös szabályok alkalmazásában utazásszervezési szolgáltatás⁵⁰ az adóalany által – saját nevében – utasnak nyújtott olyan, jellegadó tartalma alapján egészben vagy meghatározó részben turisztikai szolgáltatás, amelynek teljesítéséhez saját nevében, de az utas javára megrendelten, más adóalanyok által teljesített szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés (így különösen személyszállítás, szálláshely-szolgáltatás, ellátás, idegenvezetés stb.) szükséges. E különös adómegállapítási szabályok alkalmazása szempontjából másik jelentős tényező az utas fogalom. Utas, az Áfa tv. alkalmazása szempontjából – az utazásszervezőnek tett nyilatkozata alapján –, az az ügyfél, aki (amely) az utazásszervezési szolgáltatást nem adóalanyként vagy nem adóalanyi minőségében, illetőleg adóalanyi minőségében saját

⁴³ Áfa tv. XVI. fejezet.

⁴⁴ Áfa tv. 213. § (1) bekezdés e) pont.

⁴⁵ Áfa tv. 217. §.

⁴⁶ Áfa tv. 218. §.

⁴⁷ Áfa tv. 224. § (1) bekezdés.

⁴⁸ Áfa tv. XVI. fejezet 3. alfejezet.

⁴⁹ Áfa tv. XV. fejezet.

⁵⁰ Áfa tv. 206. § (1) bekezdés a) pont.

nevében és javára veszi igénybe. Erről a teljesítést megelőzően kell az utazásszervező felé nyilatkozni.⁵¹ (Ezen meghatározás szerint minden utazásszervezési szolgáltatást igénybe vevő ügyfelet nyilatkoztatni kell utas státuszát, utaskénti igénybevételi szándékát illetően.) Fontos szempont, hogy csak a turisztikai jellegű utak minősülhetnek és minősülhetnek utazásszervezési szolgáltatásnak a különös szabályok alkalmazásában, azonban utasnak minősülhet egy cég is abban az esetben, ha saját nevében és javára veszi igénybe az utazásszervezési szolgáltatást, és e tényről nyilatkozik az utazásszervezőnek. (Vagyis például amennyiben egy alapítvány gyerekek üdültetését rendeli meg az utazásszervezőtől, melynek költségét nem hárítja át, akkor az is lehet a különös szabályok alá tartozó utazásszervezési szolgáltatás).

Az utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös adómegállapítási szabály tulajdonképpen egy árrésadózás, melynek lényege az, hogy az utazási iroda által fizetendő általános forgalmi adót az utasok által fizetett előlegek, részvételi díjak összegének és az utazásszervező megrendelésére más személyek által az utas részére teljesített (értékesítések és) szolgáltatások díjával csökkentett összege, az ún. árrés után kell a költségvetés felé megállapítani és rendezni. Az árrésadózásba vonandó, utas javára megrendelt és más adóalany által teljesített szolgáltatásnyújtáshoz, termékértékesítéshez kapcsolódóan megállapított adóra – mint előzetesen felszámított adóra – az utazásszervező adólevonási jogot nem alapíthat. (Vagyis az utazásszervezési szolgáltatáshoz igénybe vett szolgáltatások beszerzését terhelő vagy az utazásszervező által ezzel kapcsolatban megállapított adó az utazásszervezőnél nem levonható.)

Az árrésadózásnak két lehetséges módszere van, a főszabály szerinti, az egyedi nyilvántartáson alapuló módszer,⁵² illetve választás alapján, az önálló pozíciószámokénti nyilvántartáson alapuló módszer.⁵³ Ez utóbbi módszer az adóév során is választható, választása nem kötődik az adóévek fordulójához, azonban e választástól az adóalany a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el.

IX. Bizonylatolási kötelezettség⁵⁴ - Számlázás, nyugtaadás

Mikor kell mindenképpen számlát adni?

Az adóalany a saját személyétől eltérő más személy, szervezet részére köteles az általa teljesített termékértékesítésről és szolgáltatásnyújtásról számlát kibocsátani, ha

- adóalany vevő részére vagy nem adóalany jogi személy részére értékesít,
- részére más adóalany fizet előleget,
- nem adóalany fizet előleget, és kéri a számla kibocsátását, illetőleg akkor is, ha ugyan nem kéri a számla kibocsátását, de az előleg összege eléri vagy meghaladja a 900000 forintnak megfelelő pénzüsszeget,
- az adóalany a Közösség más tagállamában, illetve harmadik országban termékértékesítést teljesít, szolgáltatást nyújt (nem csak adóalany részére), feltéve, hogy a teljesítéssel a belföldi gazdasági célú letelepedésének helye a legközvetlenebbül érintett (ennek hiányában pedig lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van kizárólag belföldön), és emellett, Közösség más tagállamba irányuló teljesítés esetén a más tagállami vevő az adófizetésre kötelezett ezzel összefüggően,
- ha jogi személynek nem minősülő, nem adóalany részére 900000 forintnak megfelelő pénzüsszeget elérő vagy meghaladó, adót is tartalmazó ellenértékű ügyletet teljesít (még akkor is, ha az ellenértéket készpénzben a teljesítésig kiegyenlítik és a vevő számlát nem kér), illetve a jelzett értékhatár alatt is, ha a vevő számlát kér.

⁵¹ Áfa tv. 206. § (1) bekezdés c) pont.

⁵² Áfa tv. 210. § (2) bekezdés.

⁵³ Áfa tv. 212/A-212/C. §-ok.

⁵⁴ Áfa tv. X. fejezet.

Amennyiben az átvett, megszerzett előlegről bocsátja ki az adóalany a számlát, akkor a számlában szövegesen utalni kell azon ügylet tartalmára, adataira, melynek ellenértékébe az előleg majd beszámításra kerül.

A számla kötelező adattartalmát az Áfa tv. részletesen meghatározza⁵⁵. Ezeket az adott ügylethez igazodóan a számlán szerepeltetni kell. Például számla kibocsátás kelte, számla sorszama, étékesítő adószama, vevő neve címe, mentességre utalás, különös adózási módra utalás, fordított adózásra utalás, stb. Más jogszabály is előírhat a számlán feltüntetendő adatokra vonatkozó kötelezettséget, azoknak a feltüntetése az Áfa tv. alkalmazásában azonban nem bír jelentőséggel.

A számla kibocsátás időpontja

A számla kibocsátásáról az adóalanynak legkésőbb a teljesítésig, előleg esetén a fizetendő adó megállapításáig – amely pénzben juttatott előleg esetében annak kézhezvételekor, jóváírásakor, egyéb esetben az előleg megszerzésekor van⁵⁶ –, de legkésőbb az attól számított ésszerű határidőn belül kell gondoskodni. Az ésszerű határidő, készpénzfizetéses vásárlás esetében azonnali, vagyis ilyen esetben a számlát (amennyiben számlaadási kötelezettség áll fenn) haladéktalanul ki kell bocsátani. Az Áfa tv. szerinti adómentes közösségi termékértékesítés vagy egyes, olyan szolgáltatásnyújtások esetén, amely után az adót az Áfa tv. szerinti szabályozás alapján a szolgáltatást igénybevevő „külföldi” adóalany fizeti („szolgáltatás export” bizonyos, főszabály szerinti teljesítési hely alá tartozó eseteiben), a teljesítés hónapját követő hónap 15. napján belüli, egyéb, de adó felszámításával, áthárításával járó esetekben a kibocsátási határidő maximum 15 nap. (A készpénzfizetéssel járó, kezelőszemélyzet nélküli automataberendezés útján teljesített értékesítés esetében is lehetőség van a haladéktalan számlakibocsátás helyett a 15 napon belüli számlakibocsátásra.) Egyéb, nem készpénzes, de adó felszámításával nem járó esetekben az ésszerű határidőt az adóalany az ésszerűség határain belül maga határoztatja meg.⁵⁷

Lehetőség van gyűjtőszámla kibocsátására is, abban az esetben, ha az adóalany ugyanannak a személynek, szervezetnek és azonos teljesítési napon, vagy a teljesítésre kötelezett adóalany azonos adómegállapítási időszakában több, számla kibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít. [Közösségen belüli adómentes termékértékesítés valamint olyan szolgáltatásnyújtás esetén, amely után az adót az Áfa tv. szerinti szabályozás alapján a szolgáltatást igénybevevő fizeti („szolgáltatás export” bizonyos, főszabály szerinti teljesítési hely alá tartozó eseteiben) a gyűjtőszámlázás időszaka nem lehet egy naptári hónapnál hosszabb.] A gyűjtőszámla alkalmazásában a feleknek előzetesen meg kell állapodniuk.⁵⁸

Meghatalmazotti számlázás

A számla, egyszerűsített számla kibocsátására az Áfa tv. előírásai szerint kötelezett adóalany bizonylat kibocsátási kötelezettségét – előzetes írásbeli megállapodás alapján – az adóalany nevében és javára az adóalany vevő, megrendelő átvállalhatja, vagy azt a számla kibocsátására kötelezett adóalany nevében és az ő képviselőjében eljáró harmadik fél adóalany is teljesítheti.⁵⁹

Mi a számla?

Számla: minden olyan okirat, amely megfelel az Áfa tv. X. fejezetében meghatározott feltételeknek. Így például a számla kibocsátása a megfelelő tagállami szabályozás szerint

⁵⁵ Áfa tv. 169. §.

⁵⁶ Áfa tv. 59. §.

⁵⁷ Áfa tv. 163. §.

⁵⁸ Áfa tv. 164. §.

⁵⁹ Áfa tv. 160-162. §-ai.

történjen, feleljen meg az eredet hitelesség, tartalom sértetlenség, olvashatóság feltételeinek, a kötelező adattartalmi feltételeknek, a megjelenési formára vonatkozó feltételeknek, elektronikus számla esetén az arra vonatkozó feltételeknek stb. [Nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adóalany esetében számla a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása teljesítését tanúsító olyan okirat is, amely a Közösség azon tagállamában, ahol adóalanyként nyilvántartásba vették, tartalmában megfelel – e tagállam joga szerint – az Irányelv 226-231. és 238-240. cikkeinek (a külföldi adóalany saját tagállami szabályozásának megfelelő számla).]

A számla és a nyugta megjelenési formája lehet elektronikus vagy papír alapú.⁶⁰ A számla kibocsátásának időpontjától a számla megőrzésére vonatkozó időszak végéig biztosítani kell a számla eredetének hitelességét, adattartalma sértetlenségét és olvashatóságát. Az említett követelménynek bármely olyan üzleti ellenőrzési eljárással eleget lehet tenni, amely a számla és a termékértékesítés vagy a szolgáltatásnyújtás között megbízható ellenőrzési kapcsolatot biztosít.⁶¹

Elektronikus számla esetében az eredet hitelességére, az adattartalom sértetlenségére vonatkozó követelményeket teljesíteni lehet egyrészt oly módon, hogy az elektronikus aláírásról szóló törvény rendelkezései szerinti minősített elektronikus aláírással látják el, vagy másrészt az elektronikus adatcsere (EDI) rendszerben elektronikus adatként hozzák létre és továbbítják. Az elektronikus számlázás alkalmazásához (hacsak jogszabály eltérően nem rendelkezik) a vevő beleegyezésére szükség van az elektronikus aláírásról szóló törvény szerinti minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus számlázás esetében is, és előzetes írásbeli megállapodásra van szükség az EDI rendszerben megvalósuló elektronikus számlázáshoz.

Nyugtaadási kötelezettség

Amennyiben a teljesítésig történő készpénzfizetés alkalmával a nem adóalany (és nem jogi személy) vevő számlát nem kért, akkor az eladó köteles az értékesítésről nyugtát adni.

A nyugtaadás a szerencsejáték szolgáltatás, sajtótermék értékesítés és a kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás kivételével minden adóalanyra nézve kötelező, a számlával nem kísért, a teljesítéssel egyidejű készpénzfizetéses értékesítés esetén.

A nyugtaadási kötelezettség a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által engedélyezett online pénztárgépekkel, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által korábbiakban engedélyezett, illetve a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által engedélyezett taxaméterrel is teljesíthető, sőt egyes meghatározott tevékenységi körökben a nyugtaadási kötelezettséget kizárólag pénztárgép vagy taxaméter alkalmazásával lehet teljesíteni. Erről külön jogszabály rendelkezik.⁶²

A számlázással, nyugtaadással kapcsolatos legfontosabb szabályokról részletesen egy külön tájékoztató füzetben található eligazítást. A pénztárgéppel, taxaméterrel, annak kötelező alkalmazásával kapcsolatban részletesen tájékozódhatnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal internetes honlapján az Adó/Online pénztárgépek rovatban elhelyezett tájékoztatókból, gyakran felmerülő kérdésekre adott válaszokból.

⁶⁰ Áfa tv. 174. §.

⁶¹ Áfa tv. 168 – 168/A. §.

⁶² A 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet a pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról, valamint a 49/2013. (XI. 15.) NGM rendelet a taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről.

X. Az adó megállapítása, elszámolása, bevallása⁶³

Az adót az adóalany főszabályként önadózással, a kizárólag az ingatlan sorozatjelleggel történő értékesítése miatt adóalannyá válók esetében az állami adóhatóság kivetéssel, a termékimport és egyes speciális adózói körbe tartozó adóalanyok egyes közösségi beszerzései tekintetében a vámhatóság kivetéssel állapítja meg.⁶⁴ (A termékimporttal kapcsolatban kiadott, önadózásra jogosító engedély birtokában az arra jogosult adóalanyok önadózással állapítják meg az importot terhelő adót, kivéve egyes „szabálytalan” behozatal, pl. csempészet esetén, amikor azt az önadózási engedéllyel rendelkező adóalany részére is kivetéssel állapítják meg.⁶⁵)

Az adó megállapítása, bevallása, megfizetése vagy visszaigénylése érdekében olyan nyilvántartást kell vezetni, mely alkalmas a felszámított adómérték szerinti részletezésben az értékesítés utáni adófizetési kötelezettség, illetve adófizetés alóli mentesség, az előzetesen felszámított adó – ezen belül a levonható és a nem levonható rész – összegszerű meghatározására és kimutatására. Emellett fel kell készülni a belföldi összesítő jelentés teljesítésére is az 1 millió forint adótartalmat elérő áthárított adóösszeget (akár egyedileg, akár vevői minőségben a beszerzések viszonylatában összevontan számítva) tartalmazó számlákkal összefüggésben.⁶⁶

Az adó megállapítása

Az adómegállapítási időszakban megállapított fizetendő adó együttes összegét az adóalany csökkentheti egyrészt a saját maga által a fordított adózás szabályai szerint fizetendő adóként megállapított és ugyanezen adómegállapítási időszakban levonható adó összegével, másrészt az ugyanezen adómegállapítási időszakban vagy ezt megelőzően, de legfeljebb ezen adómegállapítási időszakot magában foglaló naptári évet megelőző egy naptári éven belül keletkezett levonható – más által rá áthárított – előzetesen felszámított adó összesített összegével.⁶⁷ A különbséget az „elszámolandó adó”. Amennyiben az adólevonási jog gyakorlására meghatározott adómegállapítási időszak(ok)ban az adóalany nem élt, vagy még nem élhetett a levonás lehetőségével, az a későbbiekben – az elévülési időn belül – önellenőrzéssel gyakorolható, az adólevonási jog keletkezésének eredeti időpontjában. Vagyis, továbbra is van lehetőség az adólevonás – adólevonási jog keletkezésének adómegállapítási időszakán túli – gyakorlására az elévülési időn belül, de bizonyos esetekben azt már csak önellenőrzés keretében teheti meg az adóalany.

Az adó elszámolása

Amennyiben az „elszámolandó adó” pozitív előjelű (a fizetendő adó összege a levonható előzetesen felszámított adó összegét meghaladja), az adóalany az „elszámolandó adó” összegét köteles megfizetni, az Art-ben meghatározott esedékességig⁶⁸. Ha az „elszámolandó adó” negatív előjelű (a levonható előzetesen felszámított adó összege a fizetendő adó összegét meghaladja), a különbséget az adóalany az elévülési időre figyelemmel a soron következő adómegállapítási időszakban a fizetendő adót csökkentő tételként beszámíthatja, vagy meghatározott feltételek szerint és módon az állami adóhatóságtól visszaigényelheti.⁶⁹ (Az Art-ben meghatározott esedékességtől kezdődően a bevallás benyújtásával egyidejűleg, kérheti az állami adóhatóságtól annak visszatérítését.)

Az állami adóhatóság az adóalany adó-visszaigénylési kérelmét akkor teljesíti, ha a negatív előjelű különbséget összege eléri vagy meghaladja

⁶³ Áfa tv. IX., XII. fejezet.

⁶⁴ Áfa tv. 153-155. §-ai.

⁶⁵ Áfa tv. 156. §.

⁶⁶ Art. 31/B. §.

⁶⁷ Áfa tv. 153/A. §.

⁶⁸ Áfa tv. 185. § (1) bekezdés, Art. 2. számú melléklet, I. Határidők, 2. pont.

⁶⁹ Áfa tv. 153/A. §.

- a havi bevallásra kötelezett adóalany esetében az 1 millió forintot,
- negyedéves bevallásra kötelezett adóalany esetében a 250 ezer forintot,
- éves bevallásra kötelezett adóalany esetében az 50 ezer forintot.⁷⁰

Jogutóddal történő megszűnés esetén a jogelőd megszűnéshez kapcsolódó adóbevallásában szerepeltetett negatív elszámolandó adó – az előzőekben ismertetett értékhatár-feltételek nem teljesülése miatt – vissza nem igényelhető összegét a jogutód veheti figyelembe, mint fizetendő adót csökkentő tételt.

A beszerzések „kifizetettsége” nem feltétele a visszaigénylési lehetőségnek, annak a kiutalási határidő meghatározása során van szerepe. Amennyiben az adott adómegállapítási időszakban levonható adóként bevallott beszerzéseket, melyen a visszaigénylés alapul, az adóalany az eladó felé megfizette, akkor a bevalláson történő jelölés mellett kérheti az egyébként irányadó 75 napos kiutalási határidő helyett a visszaigényelt általános forgalmi adónak a 30 (egymillió forint feletti összeg esetében a 45) napon belüli kiutalását (feltéve, hogy az adózó a kiutalási igényét nem a felszámolást vagy végelszámolást lezáró bevallásában terjeszti elő)⁷¹.

Az az adóalany, akinek (amelynek) adószámát az állami adó- és vámhatóság jogerősen felfüggesztette,⁷² a felfüggesztést elrendelő határozat jogerőre emelkedésének napjától kezdődően adólevonási jogát – az adólevonási jog gyakorlásának egyéb feltételeitől függetlenül – nem gyakorolhatja.⁷³

Amennyiben az adózó adószámát az állami adóhatóság törölte (akár adószám felfüggesztést követően, akár adószám felfüggesztése nélkül), az adószám törléséről szóló határozat jogerőre emelkedésének napjával adólevonási joga elenyészik.⁷⁴ Ezen időponttól kezdődően már nem igényelheti vissza a negatív előjelű elszámolandó adóját.

Az adó bevallása

Az általános forgalmi adót a havi adóbevallásra kötelezett adóalany a tárgyhónap első napjától az utolsó napjáig, a negyedéves adóbevallásra kötelezett adóalany a tárgynegyedév első napjától a tárgynegyedév utolsó napjáig, éves bevallásra kötelezett adóalany a tárgyév első napjától a tárgyév utolsó napjáig terjedő időszakra állapítja meg (adómegállapítási időszak).⁷⁵

A tárgyévi adókötelezettség bevallására a tárgyévnek megfelelő évszámmal kezdődő '65. számú nyomtatvány (2016. évre vonatkozóan a 1665. számú nyomtatvány) szolgál, melyen az adóalanyoknak jelölnie kell, hogy az adott bevallás havi, negyedéves vagy éves időszakra vonatkozik.

Az általános forgalmi adó nettó összegéről

- a havi adóbevallásra kötelezett adóalanyoknak a bevallást a tárgyhót követő hó 20-ig,
- a negyedéves adóbevallásra kötelezett adóalanyoknak a negyedévet követő hó 20-ig,
- az éves bevallásra kötelezett adóalanyoknak a tárgyévet követő év február 25-ig

kell benyújtania. A pozitív előjelű elszámolandó adót ezen időpontig kell befizetnie, illetve a negatív előjelű elszámolandó adót ezen időponttól igényelheti vissza (amennyiben annak előzőekben ismertetett jogszabályi feltételei fennállnak).

Az adóalanyoknak – néhány kivételtől eltekintve – az adóbevallási kötelezettséget, így az áfa bevallást is, elektronikus úton kell teljesíteniük. Mindenképpen elektronikus úton kell benyújtani a közösségi kereskedelmi kapcsolatra tekintettel beadandó 'A60 jelölésű, 2016-ban 16A60 számú összesítő nyilatkozatot. Az 1 millió forintos áfa tartalmú számlákra vonatkozó

⁷⁰ Áfa tv. 186. §.

⁷¹ Art. 37. § (4a) bekezdés.

⁷² Art. 24/A. §.

⁷³ Áfa tv. 137. §.

⁷⁴ Áfa tv. 137. § (3) bekezdés.

⁷⁵ Art. 1. számú melléklet I./B) 3. ag) pont.

belföldi összesítő jelentést az áfa bevallás részeként kell teljesíteni, annak 1665M jelzésű nyomtatványrészén, szintén elektronikus úton.

Az áfa bevallás gyakorisága a következők szerint alakul:⁷⁶

Havonként kell adóbevallást benyújtania az adó fizetésére kötelezett adóalany, ha a tárgyévet megelőző második év adómegállapítási időszak(ai)ban fizetendő adó együttes összegének és az ugyanezen vagy korábbi adómegállapítási időszakokban keletkezett – de a tárgyévet megelőző második év adómegállapítási időszak(ai)ban érvényesített – levonható, előzetesen felszámított adó különbözetének (az elszámolandó adónak) éves szinten összesített – vagy annak időarányosan éves szintre átszámított – összege pozitív előjelű, és az 1 millió forintot elérte. E jelzett értékhatártól függetlenül is, szintén havi bevallást kell benyújtania a csoportos adóalanyiságot választó adóalany, a közvetett vámjogi képviselőnek, a speciális jogállású adóraktár üzemeltetőnek, a kizárólag az adómentes termékimportot megalapozó közösségi adómentes értékesítés miatt adóalannyá váló adózónak, valamint havonként kell adóbevallást benyújtania az adóalany, a bejelentkezés évének, valamint az azt követő évnek az általános forgalmi adó kötelezettségéről, feltéve, hogy jogelőd nélkül alakult.

Havi gyakorisággal köteles áfa bevallási kötelezettségének eleget tenni ezeken felül a speciális adózói körbe tartozó alanyi adómentességet választó, a kizárólag közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes tevékenységet végző és a mezőgazdasági tevékenységet folytató, különös jogállású adóalany. E speciális adózói körbe tartozó adóalanyoknak csak akkor áll fenn „alkalmi” áfa-bevallási kötelezettsége, ha az adott hónapban volt áfa bevallást eredményező ügylete: adófizetési kötelezettsége keletkezett, összesítő nyilatkozat benyújtási kötelezettséget eredményező közösségi ügylete volt, vagy levonási jogot kíván gyakorolni.⁷⁷

Évente kell adóbevallást benyújtania az adó fizetésére kötelezett adóalany, ha a tárgyévet megelőző második évben az elszámolandó adójának éves szinten összesített – vagy annak időarányosan éves szintre átszámított – összege előjelétől függetlenül nem érte el a 250 ezer forintot és az általános forgalmi adóról szóló törvény szerinti termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása ellenértékének adó nélküli, éves szinten összesített összege nem haladja meg az 50 millió forintot, feltéve, hogy nem rendelkezik közösségi adószámmal.

Az éves adóbevallás benyújtására kötelezett adóalany, ha a tárgyévben év elejétől – előjelhelyesen – összesített fizetendő és levonható előzetesen felszámított adó különbözete a 250 ezer forintot elérte, vagy az Áfa tv. szerinti termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása ellenértékének adó nélküli, év elejétől összesített összege meghaladta az 50 millió forintot, vagy adóév közben az adóhatóság számára közösségi adószámot állapít meg, negyedéves bevallásra kell áttérnie. A tárgyévi első bevallást a tárgyév első napjától azon negyedév utolsó napjáig terjedő időszakra kell benyújtania, amelyben az értékhatárt elérte, vagy az adóhatóság közösségi adószámot állapított meg.

Az éves adóbevallás benyújtására kötelezett adóalany köteles havi bevallásra áttérni,⁷⁸ ha a tárgyévben év elejétől – előjelhelyesen – összesített fizetendő és levonható előzetesen felszámított adó különbözete pozitív előjelű és az 1 millió forintot elérte. Az első bevallást a tárgyév első napjától azon negyedév utolsó napjáig terjedő időszakra adja be, amelyben az 1 millió forintot elérte, majd az ezt követő hónaptól havi bevallás benyújtására kötelezett.

Az az adóalany, akinek a tárgyévet megelőző második évi elszámolandó adójának éves szinten összesített – vagy annak időarányosan éves szintre átszámított – összege előjelétől

⁷⁶ Art. 1 számú melléklet I./B) 3. pont.

⁷⁷ Áfa tv. 257. §.

⁷⁸ Art. 1. számú melléklet I./B) 3. af) pont.

függetlenül a 250 ezer forintot meghaladta, vagy Községi adószámmal rendelkezik, de a havi bevallás feltételének nem felel meg, **negyedéves bevallásra kötelezett.**⁷⁹

Az alanyi adómentességét év közben elvesztő, de tevékenységét nem az adott évben kezdő adóalany, illetve a következő évtől adókötelezettséget választó alanyi adómentes adóalany olyan bevallás benyújtására kötelezett, amelyre a megelőző második évi elszámolandó adó adatai alapján egyébként kötelezett lenne.

A bevallást attól függetlenül be kell nyújtani, hogy az elszámolandó adó összege pozitív vagy negatív előjelű, vagy esetleg nulla.

Ez a tájékoztató az Áfa tv. és az Art. rendelkezésein alapul.

A Közösségen belüli termékbeszerzés, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és igénybevétel esetén teljesítendő adókötelezettségről külön információs füzetek tartalmaznak részletes eligazítást, melyek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal internetes honlapjáról letölthetők. Az adókötelezettséget érintő esetleges további információkért keresse fel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal internetes honlapját, amely a www.nav.gov.hu címen érhető el.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁷⁹ Áfa-bevallás gyakoriságára vonatkozó szabályok az Art. 1. számú melléklet I/B) 3. pontjában található.